

Yine üniversite-sanayi işbirliği (I)

Aykut Göker

Cumhuriyet Bilim Teknik'in 9 Mart, 23 Mart, 6 Nisan ve 20 Nisan 2002 günlü sayılarında üniversite-sanayi işbirliği[ÜSİ]nin geleceğimiz açısından önemine değinmişim. Yine aynı konuya dönmek, hiç olmazsa, 1990'lı yıllardan günümüze, bu işbirliğini geliştirmek için neler önerildi, buna karşılık ne yapıldı, sizlerle birlikte gözden geçirmek istiyorum. Bilim ve teknoloji politikaları alanında, ülkemizde pek çok görüş ortaya kondu; ama bu görüşlerin hayata geçip geçmediğini, doğrusu, bunları ortaya koyarkenki heyecan ya da kararlılıkla izlemiyoruz. O kadar ki, sorunun çözümü yolunda atılmış adımları bile bazen gözden kaçırabiliyoruz; ya da, sorun şu ya da bu ölçüde devam ediyorsa, eskiden ne önerildiğine ve arada ne olduğuna bakmaksızın yeniden çözüm önerileri üretebiliyoruz. ÜSİ sorunu da biraz böyle olmaya başladı. Onun için, gelin, ülkemizde ÜSİ'nin geliştirilmesi konusunda, 1990'lı yıllardan bu yana neler önerildi, önemli gördüklerimizi önce hatırlamaya çalışalım:

- İTÜ'nün düzenleyiciliğinde, 4-5 Kasım 1994'te, İTÜ Ayazağa Kampüsü'nde toplanan, **Türkiye Üniversite-Sanayi İşbirliği Birinci Şûrası** sonuç belgeleri arasında yer alan **“Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi, Strateji Tasarımı ve Uygulama Modeli”** konulu rapor, özellikle hatırlanmaya değer. Bu rapor, İTÜ tarafından, Şûra sonrasında yayımlanan kitapta yer aldı; TÜBİTAK tarafından ayrı basımı yapıldı ve bu ayrı basım hükümet yetkilileri ve üst düzey bürokratlar da içinde olmak üzere, konuyla ilgili, 1000'i aşkın kişi ya da kuruma gönderildi. Rapora TÜBİTAK web sayfasından ulaşmak mümkün...
- **“Yüksek Plânlama Kurulu'nca VII. Beş Yıllık Plân Döneminde Öncelikle Ele Alınması Öngörülen Temel Yapısal Değişim Projeleri”** kapsamındaki **“Bilim ve Teknolojide Atılım Projesi Çalışma Komitesi Raporu”** (24 Şubat 1995) bu konudaki önemli belgelerden bir başkası. Bu raporda, sözünü ettiğim Şûra Raporu'na atfen, **“Üniversite-sanayi işbirliğinin desteklenmesine ve kurumsallaştırılmasına ilişkin politikalar”** başlıklı geniş bir bölüm yer aldı. **“Bilim ve Teknolojide Atılım Projesi”**, VII. Beş Yıllık Plân'ın ve buna bağlı yıllık programların bir alt başlığını oluşturdu. Bu proje raporunun TÜBİTAK tarafından yapılan ayrı basımı, yine, hükümet yetkilileri ve üst düzey bürokratlar da içinde olmak üzere, konuyla ilgili, 2000'i aşkın kişi ya da kuruma gönderildi. Bu rapora da TÜBİTAK web sayfasından ulaşmak mümkün...
- **“VIII. Beş Yıllık Kalkınma Plânı Bilim ve Teknoloji Özel İhtisas Komisyonu Raporu”**nda [2000] üniversite-sanayi işbirliğini destekleyecek pek çok somut öneri yer aldı; bu öneriler VIII. Beş Yıllık Kalkınma Plânı'na yansdı. Özel İhtisas Komisyonu Raporu'na DPT web sayfasından ulaşmak mümkün...
- **Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu**'nun 3 Şubat 1993 günlü toplantısıyla başlayıp günümüze kadar gelen çalışma döneminde yapılan toplantılarında, yukarıda işaret edilen çalışmalarda ortaya konan önerileri hayata geçirmeye ya da desteklemeye yönelik kararlar alındı. BTYK'nın bütün kararlarına TÜBİTAK web sayfasından ulaşılabilir.
- Aynı yıllarda, başka pek çok kurum sorunu inceledi; çözüm için önerilerini dile getirdi. Bunlardan, yalnızca birini zikretmekle yetineceğim: **“Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Geleneksel Bahar Paneli IV: ‘Bilimsel Araştırmada Üniversite-Sanayi**

İşbirliği, 20 Nisan 2000. Ankara.” Bu panelde yapılan sunuşlar Ankara Üniversitesi tarafından yayımlandı.

Sıraladığım bu şûra, komisyon ya da panel raporlarında neler önerildiğini ya da konu ile ilgili BTYK kararlarını bir köşe yazısının sınırları içinde bütünüyle aktarmam mümkün değil; ama sizler, belirttiğim adreslerden hepsine kolayca ulaşabilirsiniz. Onun için, önerilenleri ve alınan kararları sizin incelemenize bırakarak, burada ben, daha çok, bugüne kadar neler yapıldığını özetledikten sonra, yapılanlardan ne sonuç alındığını, tam bir başarı elde edilememişse nedenlerini irdelemeye çalışacağım. İki hafta sonraki konumuz bu.

CBTD, 10 Ağustos 2002.